

AH 3012

2026Z15509

Antwoord van minister Hermans (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei (ontvangen 9 september 2026)

1. Bent u bekend met het bericht 'Stoppen Green Deal Duurzame Zorg onverstandig'?¹

Ja.

2. Deelt u de mening dat voor een toekomstbestendige, toegankelijke en kwalitatief goede zorgsector het van belang is dat gezien de toenemende schaarste van grondstoffen ook deze sector, als een van de sectoren met een hoog grondstoffenverbruik, een verduurzamingslag maakt?

Ja. De afgelopen jaren is door VWS geïnvesteerd in het stimuleren en ondersteunen van de zorgsector in het verduurzamen van de zorg. Onder meer met meerdere Green Deals, waarvan de laatste de huidige Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (GDDZ 3.0). Bij de Voorjaarsnota van 2023 is incidenteel € 42 mln vrijgemaakt voor 2023 t/m 2026 om de verduurzamingstransitie in de zorg te bespoedigen. Dit heeft geleid tot mooie resultaten en een enorme verduurzamingsbeweging die op gang is gekomen met circa 720 ondertekenaars van de GDDZ 3.0.

3. Heeft u kennisgenomen van de brief inzake de Future Deal Zorg d.d. 2 juni 2026 van de heren Kees Vendrik, Ernst Kuijpers en Steven van Eijck die aan u en de ministers van VWS en staatssecretaris van IenW is toegestuurd?

Ja, daar heb ik kennis van genomen. Samen met de betrokken collega's ga ik op korte termijn in gesprek met de briefschrijvers, waarbij zij hun brief kunnen toelichten.

4. Zo ja, kunt u zich vinden in de strekking van de oproep om samen met veldpartijen te komen tot een Zorgtafel waaraan betrokken ministeries deelnemen, ten behoeve van een programmatische aanpak?

Met het aflopen van de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (GDDZ 3.0) eind oktober 2026, loopt eind van het jaar ook de (tijdelijke) programmatische aanpak af. Na vele jaren geïnvesteerd te hebben in de verduurzaming van de zorgsector en de vele mooie resultaten die de sector geboekt heeft, is dit een natuurlijk moment om de verduurzamingsopgave per 2027 méér bij de sector te beleggen. Die keuze is mede ingegeven door het feit dat er door bezuinigingen beperktere capaciteit en middelen zijn, hetgeen noopt tot het maken van keuzes.

¹ Nationaal Klimaat Platform, 3 juni 2026, 'Stoppen Green Deal Duurzame Zorg onverstandig'

De Green Deal Partijen hebben samen uitgesproken voornemens te zijn een nieuwe Green Deal Duurzame Zorg 2027-2030 te sluiten, en werken momenteel aan de totstandkoming en alles wat nodig is om dit in private samenwerking te organiseren en bekostigen. Het kabinet juicht van harte toe dat de veldpartijen met de ingezette koers verder gaan.

VWS zal na het aflopen van de GDDZ 3.0 niet meer regisserend zijn vanuit een programmatische aanpak, maar blijft wel actief als verbindende schakel tussen de verschillende ministeries en uitvoeringsorganisaties die primair bezig zijn met duurzaamheid en klimaatbeleid. Denk bijvoorbeeld aan circulair werken en

grondstoffengebruik in het licht van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, maar ook aan de verduurzaming van het zorgvastgoed en bijbehorende subsidies en Europese wet- en regelgeving. Vanuit die inhoud en context betekent dit concreet dat VWS niet regisserend zal zijn in de totstandkoming van een Zorgtafel, maar wel kan deelnemen mits de Green Deal partijen daarin de regierol nemen.

5. Kunt u delen welke initiatieven er, ook gezien de afspraak uit het coalitieakkoord om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben, op dit moment binnen de zorgsector lopen ten behoeve van de verduurzaming van het grondstof- en materiaalgebruik en die bijdragen aan een circulaire zorgsector?

Binnen de zorgsector is een enorme verduurzamingsbeweging op gang gekomen, met talloze initiatieven die op verschillende plaatsen vindbaar zijn. Zo is er onder de GDDZ 3.0 geïnvesteerd in een gezamenlijk platform om initiatieven voor verduurzaming te delen, te vinden op de website www.greendealduurzamezorg.nl². Daarnaast worden ook veel initiatieven door het veld onderling met elkaar gedeeld op andere digitale platforms, zoals bijvoorbeeld het initiatievenplatform van de Groene Zorg Alliantie³ en de Groene Z⁴. Het laat zien dat de zorgsector de handschoen heeft opgepakt en de afgelopen jaren haar bijdrage heeft geleverd aan de verduurzaming van de zorg en daarmee aan de verduurzamingsopgave van Nederland. Dit geeft het kabinet het vertrouwen dat we de verantwoordelijkheid van de verdere verduurzamingsopgave aan de sector kunnen overdragen.

6. Is u bekend welke circulaire potentie (grondstoffenbesparing) er in de zorg kan worden gerealiseerd en wat dit aan bespaarde zorgkosten en vermeden CO₂-uitstoot oplevert? Zo nee, kunt dat laten onderzoeken?

Nee, dat is niet bekend. De zorg is de brede sector wat een dergelijk onderzoek complex maakt. Ik zal samen met minister van Klimaat en Groene Groei, coördinerend bewindspersoon voor de circulaire economie, gaan kijken of er een mogelijkheid is om de circulaire potentie voor de zorgsector in kaart te kunnen brengen.

7. En bent u bereid op basis van de uitkomsten te komen tot een plan om deze potentie met betrokken partijen te realiseren?

Zoals onder 4. vermeld werkt de sector zelf aan een opvolger van de GDDZ 3.0 en zal VWS niet meer regisserend zijn vanuit een programmatische aanpak. Wel zal VWS actief blijven als verbindende schakel tussen de verschillende ministeries en uitvoeringsorganisaties die primair bezig zijn met duurzaamheid en klimaatbeleid. Denk bijvoorbeeld aan circulair werken en grondstoffengebruik in het licht van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, maar ook aan de verduurzaming van het zorgvastgoed en bijbehorende subsidies en Europese wet- en regelgeving.

² <https://www.greendealduurzamezorg.nl/>

³ <https://groenezorgalliantie.com/initiatievenplatform/>

⁴ <https://www.degroenez.org/praktijkvoorbeelden>

8. Kunt u reflecteren op de in het bericht gemaakte notie dat door in te zetten op circulaire zorg aantoonbaar miljarden bespaard kunnen worden? Beschikt u over gegevens die deze notie onderschrijven en zo ja, kunt u deze delen?

Er kan zeker nóg meer circulair en met minder verspilling van materialen en ongebruikte (genees-/hulp-)middelen in de zorg worden gewerkt. Zo is in het verleden vanuit hygiëne en partiële financiële overwegingen een transitie gemaakt van duurzame werkwijzen naar het gebruik van veel wegwerpmaterialen. Daar moet met een kritische blik naar gekeken worden of dit wel echt noodzakelijk is. Dat kan financieel ook besparingen opleveren.

Wel is het zo dat de overstap naar duurzamere producten vaak een initiële investering vergt (bijv. inkoop van de duurdere herbruikbare variant) en het wassen of steriliseren van herbruikbare producten brengt (structurele) kosten met zich mee. Het werken met een duurzamere variant (bijv. slim incontinentiemateriaal) vraagt bovendien vaak een verandering van het zorgproces. Dat behoeft ook een investering (van tijd en geld). Het is daarom altijd goed om te kijken naar de terugverdientijden.

In het huidige systeem levert besparen veel op. Het loont dan ook de moeite om door te rekenen waar die investeringen besparingen kunnen opleveren. Zorgaanbieders krijgen veelal een vergoeding per behandeling (Diagnose Behandelcombinatie of DBC) of per tijdseenheid (dagtarief) voor de door hen verleende zorg. Als ze minder producten verbruiken, wordt uit de Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg toch hetzelfde bedrag betaald. Eventuele besparingen komen dan terecht bij de zorgaanbieder. Dit kan voor zorgaanbieders ook een prikkel zijn om duurzamer te werken.

9. Klopt het dat de Green Deal Duurzame Zorg per 2027 afloopt, maar dat veldpartijen hier gezien alle succesvolle initiatieven van onderop wel mee door willen gaan middels een Future Deal Zorg? Wat is uw reactie op dit voorstel en welke rol ziet u hierin voor het ministerie van VWS.

De Green Deal-partijen hebben samen uitgesproken voornemens te zijn een nieuwe Green Deal Duurzame Zorg 2027-2030 te sluiten, en werken momenteel hard aan de totstandkoming ervan en alles wat nodig is om dit in private samenwerking te organiseren en bekostigen. Zij bouwen daarmee voort op hetgeen de sector de afgelopen jaren reeds heeft bereikt en het feit dat er inmiddels een grote verduurzamingsbeweging binnen de sector zorg en welzijn gaande is.

Het kabinet spreekt haar waardering er voor uit dat de veldpartijen met de ingezette koers verder gaan. VWS blijft, zoals gezegd, beschikbaar als verbindende schakel en wanneer partijen aanlopen tegen Nederlandse of Europese wet- en regelgeving op zorggebied die verduurzaming van de zorg bemoeilijkt.